

Voorgenomen ontslag vanwege intrekking verklaring van geen bezwaar. De commissie adviseert hieraan geen uitvoering te geven in afwachting van het resultaat van een beroepsprocedure tegen de intrekking van de verklaring van geen bezwaar. Daarin komt een rapport van een psychiater van de werkgever aan de orde, waarin wordt betoogd dat het strafbare feit op basis waarvan de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar is ingetrokken, haar sterk verminderd kan worden toegerekend.

Advies

Adviesaanvraag nr. ABB/2015/11399

Verzoeker: de Minister van Defensie

1. Feiten en procesverloop

Mevrouw XXXX (hierna: de ambtenaar) is sinds 1 mei 2002 aangesteld als burgerlijk ambtenaar bij het district Schiphol van de Koninklijke Marechaussee. Als zodanig is zij werkzaam geweest bij het Bureau Veiligheidsonderzoeken en de Criminele Inlichtingen Eenheid.

Bij besluit van 28 maart 2007 heeft de toenmalige commandant van het district Schiphol van de Koninklijke Marechaussee, de ambtenaar een functioneringsgratificatie toegekend ten bedrage van € 500 vanwege haar functioneren binnen het Bureau Veiligheidsonderzoeken.

Bij besluit van 16 april 2009 heeft de toenmalige commandant van het district Schiphol van de Koninklijke Marechaussee, de ambtenaar de disciplinaire straf van schriftelijke berisping onvoorwaardelijk opgelegd en de disciplinaire straf van plaatsing in een lagere salarisschaal voorwaardelijk opgelegd met een proeftijd van een jaar vanaf 15 oktober 2008. Deze disciplinaire straffen houden verband met ongeoorloofd gebruik van een aan de ambtenaar ter beschikking gestelde dienstauto door haar echtgenoot op 15 oktober 2008.

Op 25 juni 2012 is de ambtenaar aangehouden ter zake van diefstal van goederen met een waarde van € 159,80 uit een supermarkt te Heerhugowaard. Op 5 juli 2012 is zij over deze winkeldiefstal gehoord. In verband hiermee is zij bij besluit van 13 juli 2012 onder inhouding van een derde deel van haar salaris geschorst in haar ambt op grond van het voornemen haar disciplinair ontslag te verlenen.

Bij besluit van 29 oktober 2012 is de schorsing van de ambtenaar met ingang van 18 juli 2012 onder opheffing van de inhouding op haar salaris gebaseerd op het belang van de dienst vanwege een brief van haar toenmalige raadsman d.d. 18 juli 2012 waarin deze onder verwijzing naar de bevindingen van een psycholoog stelde dat de winkeldiefstal de ambtenaar mogelijk niet kan worden toegerekend.

Op 23 januari 2013 heeft de kolonel-arts XXXX, psychiater en hoofd van de afdeling Psychiatrische Advisering van de Bedrijfsgroep Gezondheidszorg van het Commando Dienstencentra, een rapport uitgebracht over de toerekenbaarheid aan de ambtenaar van het op 25 juni 2012 door haar gepleegde strafbare feit. In dit rapport wordt dit strafbare feit sterk verminderd toerekenbaar geacht.

Bij besluit van 18 september 2014, kenmerk DIS2014002204, is de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar ingetrokken. Een tegen dit besluit gemaakt bezwaar is inmiddels ongegrond verklaard.

Bij besluit van 27 november 2014 is de schorsing van de ambtenaar in haar ambt voortgezet vanwege de intrekking van haar verklaring van geen bezwaar.

Bij brief van 29 december 2014 heeft mr. XXXX, juridisch adviseur te Rijswijk (hierna: de gemachtigde) namens de ambtenaar bezwaar gemaakt tegen de voortzetting van haar schorsing.

Bij besluit van 12 januari 2015 is de ambtenaar vanwege de intrekking van haar verklaring van geen bezwaar overgeplaatst van de vertrouwensfunctie van medewerker Intelligence CIE naar de functie VAP Bijzondere situatie Algemeen, die geen vertrouwensfunctie is.

Bij brief van 2 februari 2015 heeft de gemachtigde van de ambtenaar namens deze bezwaar gemaakt tegen het besluit van 12 januari 2015.

Bij brief van 10 maart 2015 heeft de gemachtigde van de ambtenaar de gronden van de bezwaren van 29 december 2014 en 2 februari 2015 aangevuld. Op 30 maart 2015 vond een hoorzitting plaats ter behandeling van deze bezwaren. Bij besluit van 20 mei 2015 zijn deze bezwaren ongegrond verklaard.

Bij brief van 27 mei 2015, kenmerk BS2015011376, heeft verzoeker, voor deze de Hoofddirecteur Personeel, de commissie verzocht om advies over een voorgenomen ontslag van de ambtenaar als bedoeld in artikel 125e van de Ambtenarenwet.

Bij brief van 23 oktober 2015 heeft de gemachtigde van de ambtenaar bij de rechtbank Noord-Holland beroep ingesteld tegen het besluit op bezwaar waarbij de intrekking van de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar is gehandhaafd.

De adviesaanvraag van 27 mei 2015 is behandeld ter zitting van de commissie op 18 december 2015. De commissie bestond uit prof. mr. M.J. Cohen (voorzitter), prof. mr. A.W. Heringa (lid) en mevrouw E.L. Snoeij (lid) en werd bijgestaan door mr. C.F. Sparrius (secretaris). Namens verzoeker zijn ter zitting verschenen de heer NN, senior P&O-adviseur bij de Koninklijke Marechaussee, en een niet bij name te noemen juridisch medewerker van de MIVD. De ambtenaar is in persoon verschenen en werd bijgestaan door haar echtgenoot en haar gemachtigde. Het verslag van de hoorzitting is verwerkt in de onderdelen 2 en 3 van dit advies.

Bij brief van 4 januari 2016 heeft de gemachtigde van de ambtenaar overeenkomstig een toezegging die hij heeft gedaan tijdens de hoorzitting het psychiatrisch rapport van 23 januari 2013 overgelegd.

2. Standpunt bevoegd gezag

De toekenning aan de ambtenaar van een functioneringsgratificatie van € 500 bij besluit van 28 maart 2007 berust onder meer op de volgende gronden:

“U heeft zich de totale werkzaamheden binnen het Bureau Veiligheidsonderzoeken zeer snel eigen gemaakt. Door uw ervaring was u voor de collega’s ook een vraagbaak. U heeft snel door waar werkzaamheden mogelijk spaak gingen lopen en ondernam hierop zelfstandig actie.”

In een ongedateerde verklaring laat de direct leidinggevende van de ambtenaar, H. Bultena, zich als volgt uit over het functioneren van de ambtenaar bij de Criminele Inlichtingen Eenheid:
“XXXX is sinds 01-01-2007 geplaatst[t] bij de afdeling CIE op Schiphol als burger medewerker in de functie van medewerker informatievoorziening. XXXX was een zelfstandig werkende burger die zich naast het verwerken van informatie bezig hield met urenverwerking, piketten, auto’s, telefoons en alle secundaire zaken die nodig waren om de afdeling Criminele Inlichtingen dienst draaiende te houden. XXXX was op dat gebied de spil op de afdeling. Indien iemand op de afdeling een vraag of een probleem had was hij/zij bij XXXX op het goeie adres. XXXX regelde het wel en maakte daarbij gebruik van haar netwerk op het district en daarbuiten. Voor de diverse werkzaamheden die XXXX verrichtte had ze niet of nauwelijks aansturing nodig. Ze werkte al jaren op de afdeling en was voor de afdeling van grote waarde. Ook op het sociaal gebied. XXXX wist wanneer iedereen jarig was en regelde altijd dat hij of zij niet vergeten werd. XXXX heeft haar werkzaamheden altijd uitstekend verricht en was van onschatbare waarde voor de afdeling. Er was altijd een goede samenwerking tussen de teamleiding, teamleden en XXXX. Zij was de steun en toeverlaat van een ieder op de afdeling.”

Bij e-mail van 1 december 2015 heeft de senior P&O-adviseur NN over het verloop van de externe arbeidsbemiddeling van de ambtenaar de volgende verklaring afgelegd:

“Zojuist heb ik contact gehad met BBO (ter voorbereiding op de hoorzitting van 18 december 2015). BBO bevestigt dat betrokkene in december vorig jaar is aangemeld. In april dit jaar is er een PUP opgesteld, regio

medewerker YY gekoppeld aan betrokkene, is er een extern traject door USG Restart opgestart en in juni heeft betrokkene op eigen initiatief de bemiddeling on hold gezet”.

Bij e-mail van 2 december 2015 heeft de regiomedewerker van de BBO ZZ de P&O-adviseur NN het volgende bericht:

“De kdt. heeft in juni 2015 aangegeven vrijwillig het begeleidings- en bemiddelingstraject on-hold te willen zetten. Omdat on-hold zetten bij een ingetrokken VGB inhoudt dat de kdt. terug gaat naar het OPCO, is de kdt. toentertijd door tussenkomst van de regiomedewerker wederom bij haar eigen P&O-afd. aangemeld.”

Tijdens de hoorzitting van de commissie heeft de daar aanwezige juridisch medewerker van de MIVD aangegeven dat op 23 oktober 2015 beroep is ingesteld tegen het besluit op bezwaar waarbij de intrekking van de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar is gehandhaafd en heeft de aanwezige P&O-adviseur van de Koninklijke Marechaussee samengevat het volgende verklaard.

De P&O-afdeling van de Koninklijke Marechaussee heeft de procedurele stappen gezet die gezet hadden moeten worden. Nadat het strafbare feit bekend was geworden op basis waarvan de verklaring van geen bezwaar is ingetrokken, is hierover een hoorzitting gehouden. Nadat de verklaring van geen bezwaar was ingetrokken, heeft de P&O-afdeling van de Koninklijke Marechaussee haar uiterste best gedaan om de externe arbeidsbemiddeling op gang te brengen. Daartoe heeft deze afdeling contact opgenomen met de BBO. Het psychiatrisch rapport waarop de gemachtigde van de ambtenaar de aandacht vestigt, is bekend bij het ministerie van Defensie. De disciplinaire straf die de ambtenaar is opgelegd in 2009 is niet van belang in het kader van de huidige ontslagprocedure.

3. Zienswijze ambtenaar

Tijdens het gehoor op 5 juli 2012 heeft de ambtenaar verklaard dat zij de diefstal van een grote hoeveelheid ossenhaas heeft gepleegd ten behoeve van haar zus. Haar toenmalige raadsman heeft bij brief van 18 juli 2012 gesteld dat de winkeldiefstal haar mogelijk niet kan worden toegerekend, omdat zij deze zou kunnen hebben gepleegd onder invloed van een psychische stoornis.

Tijdens de hoorzitting van de commissie is van de zijde van de ambtenaar het volgende verklaard. De ambtenaar zet de redenen uiteen waarom de externe arbeidsbemiddeling in juni 2015 op haar verzoek ‘on hold’ is gezet. Zij werd toen geconfronteerd met een samenloop van mantelzorgtaken voor haar inwonende moeder en haar inwonende dochter. Haar inwonende moeder moest destijds regelmatig naar het ziekenhuis worden vervoerd voor medische behandelingen van haar hartklachten en haar dochter moet nog steeds een operatie ondergaan aan haar voet. Het was voor de ambtenaar destijds te veel gevraagd om deze mantelzorgtaken te combineren met het opstellen van een curriculum vitae en met daadwerkelijk solliciteren. Inmiddels is de intensiteit van de mantelzorgtaken voor haar moeder verminderd.

De echtgenoot van de ambtenaar acht de kansen van de ambtenaar op de arbeidsmarkt in de zojuist door de ambtenaar aangegeven omstandigheden zeer gering. Het heeft hem bevreemd dat de Koninklijke Marechaussee op geen enkel moment heeft geïnformeerd naar de persoonlijke omstandigheden waarin de ambtenaar verkeert. Spreker is eigenaar en directeur van een commercieel bedrijf en onderzoekt voor de zieke medewerkers van dat bedrijf de mogelijkheden voor hun re-integratie.

De gemachtigde van de ambtenaar zet uiteen dat de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar is ingetrokken op basis van een strafbeschikking van het Openbaar Ministerie d.d. 12 juli 2012, die onherroepelijk is geworden doordat daartegen geen rechtsmiddelen zijn ingesteld. Uit een psychiatrisch rapport dat voorafgaande aan de intrekking van de verklaring van geen bezwaar is opgesteld in opdracht van het ministerie van Defensie blijkt echter dat de diefstal waarop de strafbeschikking betrekking heeft, de ambtenaar niet kan worden toegerekend. Spreker constateert dat de MIVD en de Koninklijke Marechaussee zich louter procedureel opstellen en dit rapport stelselmatig naast zich neerleggen. Hij verwacht dat dit rapport een belangrijke rol gaat spelen in de bij de rechtbank Noord-Holland aanhangige beroepsprocedure tegen het besluit op bezwaar waarbij de intrekking van de verklaring van geen bezwaar is gehandhaafd. Spreker verklaart zich bereid het psychiatrisch rapport over te leggen aan de commissie.

De gemachtigde van de ambtenaar zegt zich niet te kunnen verenigen met de toevoeging aan het dossier van de adviesaanvraag van documenten die betrekking hebben op de disciplinaire bestraffing in 2009. Hij wijst erop dat het ministerie van Defensie naar aanleiding van de diefstal op grond waarvan de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar is ingetrokken, aanvankelijk heeft overwogen de ambtenaar een disciplinair strafontslag te verlenen. Uiteindelijk heeft het ministerie van Defensie hiervan echter afgezien.

4. Overwegingen

Bij de beoordeling van de adviesaanvraag staat voorop dat de intrekking van de verklaring van geen bezwaar niet ter beoordeling staat van de commissie. Weliswaar staat deze intrekking nog niet in rechte vast, nu de ambtenaar beroep heeft ingesteld tegen het besluit op bezwaar waarbij zij is gehandhaafd, maar dit beroep staat ter beoordeling van de rechtbank Noord-Holland en niet van de commissie.

Bij gegrondverklaring van dit beroep is de ambtenaar herplaatsbaar in een burgerlijke vertrouwensfunctie en is er dus geen aanleiding meer haar op grond van artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet te ontslaan. De commissie adviseert dan ook om in afwachting van de uitspraak van de rechtbank Noord-Holland op het beroep van de ambtenaar geen uitvoering te geven aan haar voorgenomen ontslag. De commissie adviseert dit in het algemeen wanneer ten tijde van de hoorzitting een beroepsprocedure aanhangig is, maar acht het in het onderhavige geval in het bijzonder geraden het resultaat van de aanhangige beroepsprocedure af te wachten. Dit is het geval, omdat in deze procedure een door een psychiater van het ministerie van Defensie opgesteld psychiatrisch rapport aan de orde komt waarin gemotiveerd wordt betoogd dat het strafbare feit dat de aanleiding heeft gevormd om de verklaring van geen bezwaar van de ambtenaar in te trekken, haar sterk verminderd kan worden toegerekend.

Artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet, verleent aan verzoeker een discretionaire bevoegdheid om eervol ontslag te verlenen aan een ambtenaar die vanwege het bepaalde in artikel 10, tweede lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken uit een vertrouwensfunctie moet worden ontheven. Voor de ontslagverlening als bedoeld in artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet is de medewerking of machtiging vereist van verzoeker. Deze is gehouden het advies in te winnen van de commissie. Bij de adviesaanvraag van 27 mei 2015 heeft verzoeker aan deze verplichting voldaan.

Ter beoordeling van de commissie staat de zorgvuldigheid van de wijze waarop het voorgenomen ontslag is voorbereid. Daarbij gaat het met name om de begeleiding die de ambtenaar is geboden bij het vinden van een werkkring buiten het ministerie van Defensie. Uit de berichtgeving over dit onderwerp van de P&O-adviseur NN bij e-mail van 1 december 2015 valt hierover op te maken dat deze bemiddeling op initiatief van de ambtenaar is opgeschort enkele maanden nadat hiermee een aanvang was gemaakt. Tijdens de hoorzitting is gebleken dat deze opschorting verband hield met een cumulatie van zorgtaken die de ambtenaar verhinderde actief te solliciteren. Inmiddels is de intensiteit van deze zorgtaken verminderd. Daarom kan de externe arbeidsbemiddeling van de ambtenaar worden hervat. De commissie adviseert het ministerie van Defensie om deze bemiddeling tot aan de ontslagdatum voort te zetten en geeft de ambtenaar in overweging actief aan deze bemiddeling mee te werken.

De bovenstaande overwegingen leiden tot het volgende advies.

5. Advies

De Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren adviseert:

- de ambtenaar niet te ontslaan in afwachting van de uitspraak van de rechtbank Noord-Holland op haar beroep tegen de intrekking van haar verklaring van geen bezwaar;
- de ambtenaar niet te ontslaan wanneer haar beroep gegrond wordt verklaard, omdat zij in dat geval herplaatsbaar is in een burgerlijke vertrouwensfunctie;
- de ambtenaar wanneer haar beroep ongegrond wordt verklaard op grond van artikel 125e, tweede lid, van de Ambtenarenwet te ontslaan met inachtneming van een opzegtermijn van een maand;
- de externe arbeidsbemiddeling van de ambtenaar tot aan de ontslagdatum voort te zetten.

De commissie stelt het op prijs een afschrift te mogen ontvangen van het besluit dat wordt genomen op basis van dit advies.

Amsterdam/Den Haag, 7 januari 2016

Was getekend.

prof. mr. M.J. Cohen,
voorzitter

mr. C.F. Sparrius,
secretaris